

Politikai napilap.
Megjelenik (vasárnap és
ünneppnap kivételével)
mindennap délután
4 órakor.
Szerkesztőség és ki-
adó hivatal:
Via Clotta 28.
Telefon sz.: 778
Szám 4 fillér,
Vidéken 6 fillér.

FIUMEI HIRLAP

Előfizetési ár:
Helyben házhoz hordva
Egy hónapra . . . 1 k. 20 fill.
Negyedévre . . . 3 k. 60 fill.
Vidéken, postai szétkü-
désével:
Egy hónapra . . . 1 k. 80 fill.
Negyedévre . . . 5 k. 40 fill.
Hirdetési díj: Egy 4 ha-
sábos nonpareille sor 60
fillér. Hivatalos hirdeté-
sek egy sor 1 kor.

A fiumei autonomisták.

Fényes ünnepség lesz június 26-án Fiumében. Azon a napon iktatják be az új kormányzót, gróf Nákó Sándort. Vele számos magyar főrend is lerándul a magyar tengerpartra. A sok nemzeti lobogótól nagyon sok magyar mágnás bizony nem azt fogja gondolni, hogy az Adria partján van kormányzót beiktatni, hanem valahol a Balaton mellékén — főispánt installálni.

Hát ez bizony nagyon szép lesz. Kivált akkor, ha régi jó magyar szokás szerint, az első kedvező külszines tüntetésre bünbocsánatot nyújtunk mindenkinek a multak vétkeiért; szemet hunyunk egy párt rejtett, leplezett, de mégis tudvalevő érzelmei előtt s kiverjük fejünkéből a jövő iránti aggodalmat is. Ha ez sikerül, az országra szóló ünnepség páratlan sikerű lesz.

Néhány helyi nagyság és egy basáskodó párt magyaroskodó kép-mutatásai előtt azonban nem hallgathatunk el. Rájuk kell mutatnunk s bizonyítanunk a tények erejével, a letagadhatatlan bizonyítékok súlyával. A tenger színe a Quarneron nem változtat oly hamar színt, mint változtatott és változtat Fiumében egyes politikai férfiuvá cseperedett ember, egy párt oltalma alatt, mely magyarellenes érzelmeit jónak látta a néhány alkalmas ember mimikryjével piros-fehér-zöld burokba rejteni. Erről a burok színéről azonban soha se sikerült határozottan megállapítani, hogy az nem-e — zöld-fehér-piros színű?

Az autonompárt azonban soha sem tudta magát elhatározni arra, hogy a magyarellenes érzelmeit önnönmaga is, szükség esetén, a magyar hazafias zománcával vonja be. Erre a célra kísérleti nyulat keresett, kik állásért, mandátumért úgy magyarkodtak, ha kellett, mint a karikacsapás.

Ily célra és szolgálatra a város jelenlegi országgyűlési képviselője kitűnő eszközöknek bizonyult. Birta a magyar és az olasz nyelvet. Megbízta régebbi magyarellenes politikai hitvallásában s számitottak arra — az események bizonyítják, hogy jól — hogy képes lesz irredenta szándékaikat nem irredenta elv köpenye alatt is előbbre, a célhoz közelebb vinni.

A képviselő azóta nagyon sokat tüntetett az ő nem létező magyarsága mellett. De oly erőltetve, hogy ma már azok se hiszik, kik ez előtt esküt mertek volna tenni mellette. A ki figyelemmel kísérte azonban az

eseményeket, láthatták, hogy az autonom-párt nem megy a vezérré feltüntetett képviselő szavai után. Zanella Rikárd az autonompárt kezében csak eszköz arra, hogy az érzelmeinek éppen az ellenkezőjéről tegyen tanúságot. Ezt a feladatát hiven teljesíti is Zanella Rikárd minden alkalommal.

Tekintsük azonban meg, hogy kiből áll az autonompárt, kicsodák annak a tagjai? Ennek a pártnak a negyven-ötven tagu végrehajtó bizottsága egytől-egyig tagja a *Circolo Letterario*-nak nevezett irodalmi egyesületnek. Működése irányát csak egyetlenegy dalpályázzattal akarjuk megvilágítani, melyben az első díjjal tüntet ki egy rossz zöngeményt, mely azonban duzzadt azon örömtől, hogy a magyar feliratoktól sikerült a villamos kocsikat megtisztítani. Ez pedig történt a nemzeti küzdelem azon mozzanatában, melyben a *Circolo Letterario* autonompárti tagjai „aktív” részt vettek a nemzeti küzdelem „mellett”.

A községi választásokon is azzal korteskedtek a kisebb városi tanácsosoknál, hogy győzelmük esetén leveszik a villamos magyar felírásait.

A két év előtti választásokon dr. Kuscherék megkísérelték a nyílt irredentizmust, de az akkori moderált magyar-párt leverte őket a községi választásokon. Ezek azonban most sem azok a kiváló magyarbarátok, miknek szeretnék magukat feltüntetni.

Egyedüli céluk az autonompárt tagjainak az, hogy a kormány és a magyar érzelmű polgárság félrevezetésével a községi választásoknál megszerezzék a többséget. Ezt pedig — érzik — ugyszólván a kormány segítségével érhetik el.

Az esetben, ha a képviselőtestületben többségre fognak jutni megint, nyugodt lélekkel várják be az általános választói jog korszakát, mert kezükben tartva a helyi befolyást, oly eredményű képviselő választásokat fognak csinálni, a milyenre csak áhítoznak. Akkor aztán nem lesz már szükség a Zanellákra, kik mámagyarságukkal már nem egy magyar minisztert is félrevezettek.

Ezeket az eszközöket akkor a fiumei autonomisták félre fogják vetni, mert tudják, hogy a nyílt politikához (miket máris szeretnének játszani, nem a magyarság javára) nem ezek az emberek valóók. Zanella Rikárd magyarkodását, eddig is nagyon megsokalták a saját pártjában s több elégedet-

lenkedő hang eredt már a tulzásba vitt magyarmelletes tüntetések után.

De a bölcsőbb része a pártnak türi még a Zanella-féle szemfényvesztő politikát. Szükség van erre azért, hogy még idejekorán ki ne huzzák alóluk a talajt, minek folytán aztán végkép le kellene mondaniok rejtegetett ábrándjaik megvalósításáról.

A kaszárnyák magyar felírása. A magyar delegáció hadügyi albizottságainak szombati ülésén Semsey László szóba hozta a Tisza-kormány a hadügyminiszterrel létrejött megállapodását, hogy a tisztán törvényhatósági kaszárnyákon a felírás csak magyar lesz, a kincstári épületeken pedig magyar és német s e megállapodás dacára a kincstári kaszárnyaépületek felírása a legtöbb helyen még mindig kizárólag német nyelvű. Nyilván e felszólalás folytán a közös hadügyminiszterium ma távirati rendeletet küldött azonnal való végrehajtás és további intézkedés céljából a magyarországi hadtestparancsnokságokhoz, amelyben elrendeli, hogy az államkincstár tulajdonát képező összes magyarországi kaszárnyákon és katonai épületeken a német nyelvű felírás mellett magyar nyelvű feliratok alkalmaztassanak. A hadügyminiszter a rendelet végrehajtásáról jelentést kér.

A felirat. A képviselőház felirati bizottsága tegnap délelőtt 11 órakor a Ház bizottsági termében Széll Kálmán elnöklésével ülést tartott, hogy megállapítsa a felirat végleges szövegét. A bizottság két óra hosszat tanácskozott s ez idő alatt egyrészt Széll Kálmán fejtegette ki hosszasan a felirat szövegezésé dolgában elfoglalt álláspontját, másrészt Bizony Ákos tolmácsolta a függetlenségi párt álláspontját. A bizottság tanácskozásán mindvégig jelen volt Wekerle Sándor miniszterelnök is, aki reggel érkezett a fővárosba, hogy a felirati- és kvóta-bizottság ülésein részt vehessen. Értesülésünk szerint a felirati-bizottság megbizta Széll Kálmánt és Ballagi Aladár előadót, hogy a felirat tervezetét a bizottság intencióinak megfelelően készítsék el. Félhivatalos jelentés szerint a bizottság munkáját teljesen a koalíció programja alapján, az összes tárgyak tekintetbe vételével készítette el s megbizta Ballagi Aladár előadót, hogy a feliratot a Ház legközelebbi ülésen terjeszse be.

Il grande discorso.

Davvero che si passa di meraviglia in meraviglia, anzi in una specie di sbalordimento, tanto le cose che si sono udite appaiono fuori di questo mondo e di una sfera naturalmente superiore, a cui la nostra mente piccola non può giungere. Malgrado però questo convincimento della indiscussa superiorità intellettuale e morale del deputato di Fiume, siamo audacemente tentati a dire che — a quanto risulta dalle sue ammirate e applaudite parole — egli si deve essere formato un curioso e soprattutto assai comodo concetto della propria missione.

I firmatari del modestissimo appello elettorale assicuravano che il prof Riccardo Zanella era l'unico a cui la missione di rappresentare Fiume potesse essere affidata. E davvero egli è riuscito un *unicum*, fra quanti mai furono chiamati all'altissimo onore di rappresentare la sovranità nazionale. E vediamo.

Non ci fermeremo a quella parte del discorso che tratta del momento politico; ma non c'era proprio bisogno ch'egli ce le venisse dire tutte quelle belle cose, per quanto affermi essere consuetudine che nella festa *civile e politica* di Fiume, si colga l'occasione di esporre cotesto momento. La consuetudine voleva ch'egli dicesse qualche cosa d'altro che non sieno le cose da lui in tono cattedratico spiegate, che del resto sono così chiare e limpide che non aveano punto bisogno dei suoi preziosi commenti.

Il deputato venne a parlare delle questioni fiumane. In altri tempi egli a questo proposito avrebbe detto magniloquentemente di ideali, di bene supremo, di diritti aviti.

Ora le questioni fiumane — un tempo si diceva semplicemente questione fiumana; l'avrebbe egli ormai tolta dal suo programma? — ora le questioni hanno preso il modesto carattere di provvedimenti diretti allo sviluppo economico di Fiume. E va bene; ma il deputato accenna ad andare troppo oltre, all'abbandono, vale a dire, di ciò che un tempo gli stava tanto a cuore. Nessuno come lui conosce gl'interecci di Fiume, e s'egli crede che vadano così tutelati, vuol dire che egli conosce essere questo all'uopo il migliore modo. Se un altro ve ne fosse egli certo lo saprebbe e lo porrebbe in pratica.

Del resto di una cosa può andare tranquillo e sicuro: qualunque cosa dica o faccia, sarà ognora applaudito. Soltanto gente trista, volgare, impertinente come siamo noi, può mettere in dubbio che egli possa dire o fare cosa che non sia supremamente buona e opportuna.

Il deputato nel memorando suo disse: „Il presidente dei ministri Wekerle dichiarò necessario l'ampliamento del porto di Fiume ed il suo arredamento per renderlo corrispondente al suo scopo e per attirare verso di esso il movimento commerciale”. Ma d'altro conto il deputato rileva che per quanto riguarda le nostre scottanti questioni economiche l'organico ulteriore sviluppo di Fiume, il programma del presidente dei ministri è alquanto vago. A ogni modo spera che il ministro del commercio Kossuth, nel suo prossimo *exposé* vorrà dire qualche cosa di più preciso.

E questa una confessione? Certo è ben strano che il deputato venga a dire di non sapere ciò che pur dovrebbe sapere. Egli non sa se il ministro del commercio Kossuth nel suo prossimo *exposé* vorrà dire, sugli intendimenti del governo rispetto a Fiume, qualche cosa di più preciso di quanto ha detto il presidente dei ministri. Co-

me mai è questo possibile? Egli fu il prescelto proprio di Francesco Kossuth, ebbe col suo grande amico parecchi colloqui, e non sa nulla non sa nemmeno se Kossuth vorrà dire qualche cosa. E' mai possibile che Kossuth il quale ha così energicamente voluto che a deputato di Fiume fosse eletto proprio lui e nessun altro che lui, non lo ha dunque consultato sui provvedimenti da prendersi per lo sviluppo economico di Fiume? Aveva presso di sé l'unico uomo che potesse dargli un suggerimento, e l'uomo che pur ha solennemente promesso il risorgimento di Fiume, non se ne giovato! In verità che questo è inesplicabile. Ed il deputato? In quei numerosi colloqui non gli è venuto mai in mente ch'era pure il deputato di Fiume e che aveva pur diritto di chiedergli che cosa rispetto all'avvenire economico di Fiume il ministro pensasse? Ma che cosa è andato a fare a Budapest?

Ne parleremo un altro giorno.

A quota. Az országgyűlés kvóta-bizottsága tegnap délután 1 órakor Széll Kálmán elnöklésével ülést tartott. A bizottság ülése 12 órára volt összehívva, mint-hogy azonban Széll Kálmán a felirati bizottságnál volt elfoglalva, várni kellett az ülés megnyitásával. Wekerle Sándor miniszterelnök itt is megjelent. A bécsi követelések fölött, hogy a kvóta emeltesék 50 százalékra, hosszas vita indult meg. A bizottságnak Széll Kálmán bemutatja az osztrák kvótabizottság elnökének átiratát. Azután hosszabb tanácskozás indult meg a fölött, vajjon az 1905/906-ik évre vonatkozó királyi döntést is be akarják-e foglalni a bizottsági tárgyalások körébe. A bizottság elhatározta, hogy az 1905/906-iki kvóta-életet a jövő évre vonatkozó javaslatától teljesen elkülönítve fogják megállapítani. A legközelebbi tanácskozások alkalmával a kvóta megállapításával fog foglalkozni a bizottság. Azután egy személyes tárgyalás következik az osztrák kvóta-deputáctóval, amit egy hetes albizottság fog végezni. Hogy ez a tanácskozás Bécsben vagy Budapesten lesz-e, az még nincs eldöntve. Az ülésen jelen voltak: Széll Kálmán elnöke alatt Wekerle Sándor miniszterelnök, Popovics Sándor államtitkár, Ugron Gábor, báró Dániel Ernő, Hegedüs Sándor, báró Harkányi Frigyes, báró Rauch, Pisztóry Mór, Mérey Lajos és Szabó bizottsági tagok és Földes Béla előadó. Az ülés egynegyed háromkor ért véget.

HIRES.

Készületek a kormányzó-beiktatásra. Gróf Nákó Sándor fiumei kormányzó fogadtatására és beiktatására javában folynak az előkészületek. Az ünnepély fényét emelni fogja a nagyszámu vendégek érkezése. A kormányzósági hivatal üléstermében ma délután öt órakor megbeszélést tartanak meghívott hivatalos férfiak és lap-szerkesztők, a nagyszámu képviselőinek fogadása tárgyában.

A vezérkari főnök Fiumében. Gróf Beck tábornagy, vezérkarifőnök tegnap este egynegyed nyolckor a Magyar-Horvát hajózási társaság „Gödöllő” nevű gőzösén megérkezett Fiumében. A hajó a Riva Szápáryn kötött ki, hol már akkor sok kíváncsi várakozott a vezérkari főnökre, Gróf Beck üdvözlésére megjelentek az érkezésnél: Matuschka vezérőrnagy és hadsegéde, Fröhlich főhadnagy; Kankovszky Ferenc miniszteri osztálytanácsos és Manasteriotti miniszteri segédtitkár, a kormányzóság képviselőiben; Mentsik Ferenc miniszteri taná-

csos és Roediger Ernő miniszteri osztálytanácsos, a tengerészeti hatóság és a révhatóság képviselőiben; Luppis alpolgármester Dardi Vazul városi ülnökkel, a város képviselőiben; Zmaics báró, szusáki kerületi főnök; Sandtner ezredes, térparancsnok; Plekott sorhajókapitány, mint a Haditengerészeti Akadémia parancsnoka; Szurmay ezredes, a nagykanizsai honvédezed prancsnoka és Schieb honvédszázados, a helybeli honvédszázad parancsnokai, a Jellacsicz ezred 3 törzstiszte és Staré főtörzsorvos. Beck gróf tábornagy és a vezérkar tagjai 7 és fél órakor a polgári és katonai vezetésig kíséretében a vasuti állomásra hajtottak, ahol a bécsi gyorsvonatra szálltak, amely 8 órakor indult el a katonatisztekkel a császárváros felé. Itt jegyezzük meg azt is, hogy Miklós cár briliáns keretben arképet ajándékozta gróf Beck vezérkari főnöknek.

Fiumei kérdések a tengerészeti albizottság ülésén. A delegáció tengerészeti albizottsága tegnapi ülésén néhány Fiumét érdeklő fontos kérdés került szóba. Montecuccoli gróf tengernagy Okolicsányi László kérdésére kijelenti hogy a Fiumében létesítendő hajógyár, amennyiben idejekorán megkezdheti az építési munkálatokat, hat torpedónaszád-pusztító és tíz torpedónaszád építésével fog megbízni ugyanazon feltételek alatt, mint a melyek a trieszti hajógyárra érvényesek. A fiumei tengerészeti akadémia alapítványi ingyenes helyeinek betöltése a magyar növendékekre nézve nagyon hátrányosan történik. Kmetty Károly e kérdésben nem látja a paritást teljes mértékben érvényesítve. A fiumei tengerészeti akadémia példálul a teljes ingyenes kincstári alapítványi helyekre csak 15 magyar és horvát növendék vétetik fel, míg az osztrák császárság alattvalói közül 59. Méltányosnak tartja, hogy amennyi százalékkal a magyar állam ezen akadémia fenntartásához hozzájárul, ugyanannyi százalékkal az ingyenes helyeknek magyarok vétessenek fel. Természetesen, Montecuccoli semminek sem mondott ellent s a delegátusok boldogan szavazták a tömredék milliókat a haditengerészet javára is, ami a magyar dicsőségére még azon a révén se hajt hasznót, hogy legalább módot nyujtana arra, hogy a tengerésztisztek egy részét a magyar növendékekből lehessen kiképezni.

A horvát pótválasztások. A hét horvát kerületben, ahol most pótválasztás lesz, mindenütt állított a horvát-szerb koalíció jelöltet. Varasdon dr. Vrbancics Ferenc, a belovári kerületben dr. Rojc Milán, a jövő kultusz-osztályfőnöke, Koprivnicán dr. Banjavcsics István a koalíció jelöltje, ellene Doser Marko (Starcevic-jogpárti) lép fel. Glinán az egyedüli koalíciós jelölt Supilo Ferenc, Volpovóban dr. Lorkovics S., aki ellen dr. Neumann-t kandidálta a szlavonai ellenzék, a sv.-ivan-zsbnói kerületben dr. Mazzura lépett fel a koalíció támogatásával, ellenjelöltje dr. Bosnyak Karlo (Starcevic-jogpárti).

Kivándorolt ujoncok. Most, hogy végre megindulhattak a sorozási munkálatok, látjuk csak, micsoda rettenetes pusztítást vitt véghez az utolsó három év alatt a kivándorlás éppen a sorozás-köteles legények között. Az ország minden részéből érkeznek hírek, melyek az ujoncok nagy hiányosságáról beszélnek. Az alispáni hivatalok folyton-folyvást értesítgetik egymást ismeretlen tartózkodású hadkötelekekről és kinyomozásukat kérik, persze a legtöbb esetben eredménytelenül. Legutóbb Szatmár- és Pest megye alispánja irt át Szeged város katonaiügyi

osztályához. Az előbbi azt közli, hogy Szatmármegyéből 210 hadköteles hiányzik, Pest megye alispánja 514 ujoncköteles eltűnését jelenti. A hiányzó hadkötelesek körözését kéri mindkét alispán. Mindezen tényekből látni való, hogy a kivándorlások alkalmával mily gyerge felügyelet van itt Fiumében, melyen át a kivándorlók zöme megy át. Csak hogy üresen ne menjen a kivándorló hajó, a legnagyobb hanyagság mutatkozik lépten-nyomon a kivándorlási ügyekben. Erős felügyelet mellett alig történhetné meg, hogy a katonakötelesek is elhagyhatják az országot. Az államnak végre többet kellene gondolni a kivándorlási kérdéssel.

Beomlott vasuti hid. Tegnap délután beomlott a tengerészeti akadémia előtti átjáró vasuti hid, melynek pusztulását egy vasuti darukocsi okozta, tolatás közben a hid vasoszlopába akadva azt magáva rántotta. A pályára esett romok a forgalmat ideiglenesen megakasztották, de azok eltávolítása után a vonatok már tegnap este akadálytalanul közlekedhettek.

Finalmente l'hanno cantato. Parliamo dell'inno a Fiume, scritto in occasione dell'inaugurazione dell'edificio sociale della Filarmonico-drammatica, dell'egregio signor Giampaolo Carminati e musicato splendidamente dal valentissimo maestro di musica, il nostro concittadino signor Zajc.

Tanto la poesia che la musica sono vere opere d'arte; la poesia esprime i sentimenti più nobilmente patriottici, è addirittura l'espressione dell'anima fiumana. Malgrado ciò, per decenni rimase negli archivi, e non ci fu mai chi si ricordasse della sua esistenza e s'adoperasse perche gli fosse ridata quella vita così potente di entusiastici effetti. Noi riprovati nemici di Fiume, per sentenza infallibile di una grandezza superumana ormai fallita, abbiamo fatto sentire la colpa di questo deplorabile abbandono.

Non sappiamo quanto di buon grado, pur la nostra voce fu ascoltata e il bell'inno lo udimmo, e fu accolto dalla cittadinanza coll'antico vivissimo sentimento di entusiasmo patriottico.

Ora occorre far resuscitare altra cosa lasciata presso a poco morire. Ed è la fondazione Andrassy, fatta in onore del grande statista ungherese, apostolo magnanimo della libertà dei popoli. Noi aspettiamo quest'opera dall'influenza del deputato, amico diletto del figlio del grande ungherese. Sollecitiamo poi il signor Benedetto Loibelsberger a fare sì che questa fondazione che si deve principalmente a lui risponda sotto ogni aspetto allo scopo nobilissimo a cui deve la sua esistenza.

A tisztviselő-kirándulás elhalasztása. A tengerparti m. kir. állami tisztviselők egyesülete az e hó 18-ára tervezett obrovazzói kirándulást elhalasztotta a jövő vasárnapra, június 24-ére. Ez a kirándulás, mely a *morlakai csatornán* és a *novigrádi tengeren* keresztül föl a *Zermanja fölön* Obrovazzoig lesz, a legremekesebb tengeri kirándulás, melyet Fiuméből egyáltalában megtenni lehet. Az utazás végig megy az egész magyar tengermellék mellett, majd rendkívül szűk csatornába vezet, melynek bejárata csak az utolsó pillanatban válik láthatóvá és azután újból bejut a hajó tágas tengerészbe, melyből látszólag meredek sziklafalnak iramodva jut csak be a gőzös a magyar állam és Dalmácia közt határfolyót képviselő Zermanjába. A felutazás a folyón, valamint a visszajövetel is páratlan szép látványt nyujtanak.

Az indulás reggel öt órakor történik Fiuméből, a visszajövetel pedig éjfél

után. Hogy a résztvevők napközben kellő kényelmet találhassanak a résztvevők számának maximumát 65 személyben állapították meg. Ezen szám betelése után tehát további előjegyzések nem fogadhatók el. A ki még kényelmesebben óhajtja az utat megtenni, szombaton délután előre utazhatik Zengig, hol a gőzös vasárnap 8 órakor reggel felfogja venni őket. Néhányan a hajón is tölthetik az éjszakát, ha a „Liburnia“-n nyujtott kényelemmel megelégszenek.

A részvételi díj ezen kirándulásra a tisztviselő egyeslet tagjai részére személyenkint 8 korona, háromtagu család részére 20 korona, négy vagy többtagu család részére 26 korona; nem egyleti résztvevők számára személyenkint 12 korona, családó kint 30, illetve 40 korona. Az előjegyzéseket a részvételi díjak lefizetése elleneben elfogadja Fodor Gábor egyesületi p. nztáros (Dohánygyár) legkésőbb péntek délig. Kedvezőellen időjárás, vagy kevesebb mint ötven résztvevő jelentkezése esetén a kirándulás más vasár- vagy ünnepnapra halasztatik el és az előjegyzettek részvételi díjait tetszésük szerint visszavehetik, vagy a következő kiránduláson való részvétel céljából bent hagyhatják. Az esetleg Zengbe előre utazni óhajtok sziveskedjenek ezen szándékukat az előjegyzés alkalmával bejelenteni. Szintugy bejelentendő az, vajjon table d'hote-ot kívánnak-e a résztvevők a hajón megrendelni, vagy maguk gondoskodnak ellátásukról a hajón. A table d' hote-ra jelentkezők részére villás reggeli, ebéd és vacsora fog együttesen tálatatni a szokásos hajóárak mellett italok beszámítása nélkül.

Ismerjék meg Magyarországot. A helybeli felső kereskedelmi iskola azon törekvését, hogy olasz ajku tanulóit a nyári szünidőre magyar vidékre küldhesse, újabbán a következők támogatták adományaikkal: Adria 50 K, Fiumei Helybank 15 K, Magyar villamosági r. t. 5 K, V. l. 5 K, Frankl A. 5 K, Schambih E. 5 K, Vezsil B. 5 K. Ezzel az összeggel az eddigi gyűjtés összesen 1163.50 K. Az intézet igazgatója ezzel lezárta a szép eredményű gyűjtést s köszönetet mond mindazoknak, kik őt hazafias törekvésében adományaikkal támogatták.

Riadalom egy vendéglőben. Zág-rábból jelentik nekünk, hogy ottani vendéglőb a nagy rémullet keltett egy Thierry nevű diák lövöldözése. A diák féltékenységből egyik kollégájára lött revolveréből. aki Thierry barátjának udvarolni kezdett. A golyók Miodragovics diákat s még négy más ott tartózkodó vendéget súlyosan megsebesítettek. A merénylő gazdag szülők gyermeke s excentrikus hajlamairól ismeretes.

Lustkandl meghalt. Lustkandl Vencel, a híres osztrák közjogász és egyetemi tanár — mint Bécsből jelentik — meghalt. Lustkandlnak egy 1863-ban kiadott könyve Deák Ferencsel idézett elő polemikát, Lustkandl azt fejtegette, hogy a februári alkotmány Magyarországnak több jogot adott, az összbírodalomnak pedig kevesebbet, mint amennyi azt még a magyar törvények szerint is megillette volna. A röpiratra Deák Ferenc a „Budapesti Szemle“-ben 680 oldalon válaszolt és Lustkandl állításait elsősorban az 1848-iki törvények keletkezésének történetével cáfolta. Lustkandl ezenkívül más jogi könyveket is irt, melyekkel Ausztriában nevet szerzett magának.

Nyomozás a gimnáziumban. Azon hírünk nyomán, hogy a fiumei áll. főgimnáziumban néhány tanuló éjnek idején be akart hatolni, hogy az osztályzatot megnézhessék, a vizsgálat a főgimnázium igazgatóságának rendeletére a legszélesebb mederben megindult. A rendőrség számos tanut és gimnáziumi tanulót hallgatott ki eddig. Éppen csak annyit lehetett megállapítani, hogy az említett időben néhány tanuló az iskola környékén volt. A rendőri nyomozás azonban nem állapította meg, hogy az iskolaszolga felesége, ki beteg férjét helyettesíti, hagyta

volna az iskolaajtot nyitva. A rendőri nyomozás, a gimnázium igazgatójának segítségével a legerélyesebben folyik s amennyiben tényleg történt visszaélés, az csakhamar ki is fog derülni.

— **A reggeli lapok hírei.** **Nayhaus gróf perújítást kér.** Besztercebányáról jelentik, hogy Nayhaus gróf, aki fölmentése után Németországba utazott, ma feleségével együtt visszaérkezett. A gróf pöréről Berlinben könyvet ad ki és kijelentette, hogy perújítást kér az igazított kinyomozása végett, azonkívül több ezer korona erejéig kárterítési pert indít a kincstár ellen. A gróf nevével együtt a mai gyorsvonattal Budapestre utazott, hogy a perújításra vonatkozólag megtegye a lépéseket. — **Lelkiismeretfurdalás.** Megható esetről értesít bennünket zentai tudósítónk. Nemrég történt ugyanis ottan, hogy Heinrich Emánuel városi hivatalnok egyéves kis fiacskája gyanus tünetek között elhalálozott. A vizsgálat kiderítette, hogy Halász Regina 18 éves cselédleány a kis gyermeknek szentjánoskenyeret tömött a szájába, hogy elcsendesítse, amitől azonban a gyermek — nem bírva azt lenyelni — hamarosan megfuladt. Az eset a fiatal cseléd éányt annyira bántotta, hogy a halálban keresett menekülést. A napokban eltűnt szülei lakásáról s a Tiszába vetette magát.

— **Diákszerelme.** A Margitsziget csöndjét, hétfőn délután egy revolverdurranás zavarta meg. A kertészet északi részén a földön vérző mellett feküdt egy tizenöt éves ifju. A mentőknek azt vallotta, hogy véletlenségből véletlenségből történt. Az orvosok nem segíthettek rajta, a szerencsétlen gyermek még az este meghalt. Az öngyilkos ifjut Temesváry Istvánnak hívják és fia Temesváry banktisztviselőnek. A fiu jóbarátságban volt Völgyi István levélhordó kis fiával. A két jóbarát egyszerre volt szerelmes egy budai polgár leányába. Megegyezni nem tudtak. Tegnap délután együtt kimentek a Margitszigetre és közös ideáljukról folyt köztük a szó. Egy órával azután történt a katasztrófa. Temesváry holttestét kiszállították az orvostani intézetbe, ahol fel fogják boncolni. A rendőrség pedig megkezdte a nyomozást. — **A madridi merénylet.** Mint egy madridi távirat jelenti, végleg megállapították, milyen pusztítást vitt véghez emberéletben Mateo Morales bombája. E szerint a május 31-iki merénylet alkalmával meghalt tizenöt ember a sebesültek száma pedig hetven. A királyi diszkoci elé fogott 10 testében tizenhét bombaszilánkot találtak. — **A Dreyfuss-pör revíziója.** A semmitűzők előtt a tárgyalás tegnap egy óra körül kezdődött Ballott Beaupré elnöklete alatt. Nagyszámu közönség van jelen. Dreyfuss kapitány nincs ott. Dreyfuss védője, Mornart, 650 oldalra terjedő revízió-kérelmet terjeszt a semmitűzők elé. A revízió kérelem különböző panaszpontokat emel ki. Ezek Dreyfuss Alfréd állítólagos vallomásaira vonatkoznak, különböző okmányok hamisítására nézve, amelyből Dreyfuss ártatlansága kiderülne, továbbá Henry hamisításaira, Cernusky harris tanúságtételére stb. Az irat végül indítványozza, hogy a bíróság jelentse ki, hogy Dreyfuss igazságtalanul és tévesen ítélték el. — **Csalás a tulipán jegyben.** Kolozsvárról táviratozzák: A város összes tőzsdéiben napok óta piros-fehérszöld dobozba foglalt, tulipánjegyű szivarhüvelyeket árusítottak. A doboz belsejébe azonban egy bécsi gyár védjegye volt nyomtatva. A csalást dr. ifj. Apáthy István egyetemi tanár vette észre, aki ezt a tulipánnal folytatott visszaélést bejelentette a rendőrségnek. — **Budapest új polgármestere.** A tegnapi polgármester-választásnál Bárczy István 195, Sipőcz László 143 és Kun Gyula 15 szavazatot kapott. E szerint polgármesterré Bárczy István választották meg, aki nyomban letette az esküt és hosszabb beszédben köszönte meg az irányában megnyilvánult bizalmat.

— **Augusztusi zágrábi tornaverseny.** Augusztus vége felé Zágrábban délszláv tornaünnepélyt rendeznek. A torna ünnepély nagysikerűnek bizonyul, amennyiben Bulgáriából és Szerbiából is számos tornaegyesület fog résztvenni. Kivülök nagy számban jelennek meg a tornaünnepben a dalmát, szlovén és cseh vendégek is. A tornán a magyarországi szerbek és horvátok is résztvesznek.

— **A jelzálogbank új sorsjegye.** A börzén is, a nagy publikum körében is élénken jegyzik elő a Magyar Jelzálogbank új sorsjegyeit. Azok pedig, akiknek régi, három százalékos nyeresémmegővényei vannak, szinte kivétel nélkül bejelentették, hogy számot tartanak az új sorsjegyekre, a melyek oly nagy nyeresémekkel kecsegtetik a tulajdonosokat, hogy hasonló kedvező esélyű sorsjegyünk nincs is. A ki régi sorsjegyét új sorsjegyre becsereéli, kitűnő üzletet csinál. Az új sorsjegy mint befektetési papíros is első rendű. A sorsjegy ára feltétlenül megtérül s a nyeresémegővényekre — évenként hat huzása van az új sorsjegyek milliós, félmilliós nyeresémegővénnyel — a sorsjegy eredeti tőkájének megtérítése mellett, tulajdonképpen évi hat koronáért játszik az ember. Ezzel szemben csak arra kell rámutatni, hogy egy bécsi sorsjegy igérvénye, amely csak egy huzásra szól s mindössze négyszáz-ezer koronás nyereséményt ígér, husz koronába kerül. Mire a konversio terminusa pénteken 22-én lejár a nagy pénzügyi művelet be is lesz fejezve, mert aligha akad sorsjegytulajdonos, aki az új sorsjegyeket magának ne biztosította volna.

TÁVIRATOK.

A Ház elnökei a királynál.

Wien, jun. 20. A képviselőház elnöke Justh Gyula és a két al-elnök, Návay Lajos és Rakovszky István ma különkihallgatáson jelentkeztek a királynál. A király negyedóráig kényszerült barátságosan beszélni a Ház elnökeivel.

Albizottságok ülései.

Wien, jun. 20. A delegáció hadügyi albizottsága ma délelőtt Barabás Béla elnökletével ülést tartott. Az ülésen hitelesítették Okolicsányi László jelentéseit. Délután három orakor a külügyi albizottság tartott ülést, melynek tárgya az előadói jelentés hitelesítése volt.

Goluchovszki ebédje.

Wien, jun. 20. Goluchovszki Agenor külügyminiszter csütörtökön adja második ebédjét a delegáció tagjainak tiszteletére.

Gróf Zichy Aladár ebédje.

Wien, jun. 20. Gróf Zichy Aladár a király személye körüli miniszter ma a Bristol-szállóban ebédet adott, a melyre a delegáció elnökségi tisztikara és az albizottságok elnökei kaptak meghívót.

Választás Olaszliszkan.

Budapest, jun. 20. Andrassy Gyula nyílt levelet intézett az olaszliszakai választópolgársághoz Béla Henrik hirlapíró alkotmánypárti képviselőjelölt érdekében. Andrassy nyílt levelében kijelenti, hogy a választókat joggal kéri az alkotmánypárti jelölthöz való csatlakozásra, mert az a 48-as párttal karöltve küzdött a nemzet jogaiért és az alkotmánypárt alapeszméje nem ellenkezik a 48-as párt szellemével. (Ez utóbbit a józan választópolgárok aligha fogják elhinni. A koalícióban lehet, hogy megegyezik a két párt programja egymásával, de mint pártokat tekintve, még az összehasonlítás is vakmerő a kettő közt. — Szerk.)

Apponyi Bécsben.

Wien, jun. 20. Gróf Apponyi Albert vallás- és közoktatásügyi miniszter ma Bécsbe érkezett s rögtön kihallgatásra jelentkezett. Apponyi Albert a kihallgatás után visszautazik Budapestre és már holnap megjelenik a keleti akadémia közjogi vizsgáján.

Miniszterek hazaérkezése.

Budapest, jun. 20. Kossuth Ferenc kereskedelmi és Jekelfalussy Lajos honvédelmi miniszter ma reggel Budapestre érkezett. A miniszterek tegnap este résztvettek Goluchovszky külügyminiszter estebédjén.

Gróf Nákó új palotája.

Budapest, jun. 20. Gróf Nákó Sándor, fiumei kormányzó Budapestben megvette gróf Berchold egy üllői-uti palotáját 800,000 koronáért. A telekkönyvi beiktatást ma végezték el.

A rózsahegyi tótok.

Budapest, jun. 20. Rózsahegyriől sürgönyzik: A tót nemzetiségiek az iskolai vizsgák alatt magyarellenes tüntetéseket rendeznek. A fanatikus szülők gyermekeiket nem engedik el a vizsgára.

Héderváry és Pejacevich.

Zágráb, jun. 20. Gróf Khuen-Héderváry Károly — hir szerint — hosszabb tanácskozást folytatott Pejacevich bánnal, arról a kérdésről, hogy a volt nemzeti pártiak mikép olvadhatnak a Sztarcsevics-jogpártba, hogy így többséget alkotva, hatalomra juthassanak.

Barabás aradi képviselő.

Wien, jun. 20. Justh Gyula a képviselőház elnöke ma meglátogatta Barabás Bélát s kitéltette előtte, hogy megkapta ugyan Barabástól a bejelentést, hogy a budapesti VII. kerületi mandátumot foglalja el, de az későn érkezett hozzá s így nem tehet egyebet, minthogy az ügyet kiadja az összeférhetetlenségi bizottságnak, mely törvény szerint azt a mandátumot ítéli oda Barabásnak, amelyet előbb szerezte meg. Uekintve pedig, hogy az aradi mandátumhoz hamarabb jutott, ismét Arad város képviselője lesz. (Ha csak le nem mond mindkét mandátumról Barabás s újabb választásnak nem veti magát alá, amit aligha tesz meg. — Szerk.)

A bolgár fejedelem Budapestben.

Budapest, június 20. Ferdinánd bolgár fejedelem ma délelőtt a nyugoti pályaudvaron Budapestre érkezett s onnan tovább utazott Bécsbe.

Alpolgármester-jelölés.

Budapest, jun. 20. Budapest székes-fővárosának alpolgármesteri állására Vaszilivics János városi tanácsost jelölik. Megválasztása bizonyos.

Un candidato.

Budapest, 20. Nel collegio di Olaszliszka: ove era stato eletto il conte Giulio Andrassy, si presenta candidato il giornalista Enrico Bela. Il conte Andrassy scrisse a quegli elettori una lettera aperta, nella quale raccomandava il candidato del partito costituzionale, tanto più che oramai questo partito e il quarantottino sono la stessa cosa.

Un palazzo del governatore.

Budapest, 20. Il conte Alessandro Nákó, governatore della vostra città ha comperato per 800 mila corone il palazzo posto nella via Üllő, del conte Berchold.

I ministri in moto.

Budapest, 20. I ministri Kossuth e Jekelfalussy, dopo aver preso parte al banchetto di Goluchowski a Vienna sono ritornati qui.

Il presidente dei ministri Wekerle è partito per Vienna.

Il conte Alberto Apponyi, ministro del Culto e della P. I. si recò oggi a Vienna, e fu ricevuto dal Re. Ripartì immediatamente per qui ov'era giunto alle 2, e si recò subito ad assistere agli esami di diritto comune all'Accademia Orientale.

Il principe Ferdinando di Bulgaria.

Budapest, 20. Questa mattina è qui arrivato il principe Ferdinando di Bulgaria. Quasi subito però ha proseguito per Vienna.

Ancora banchetti.

Budapest, 20. - Il conte Aladar Zichy ministro a latere ha dato oggi un banchetto all'hotel Bristol, a cui invitò i membri della presidenza della Delegazione ungarica e i presidenti delle Commissioni. Goluchowski dà domani un altro banchetto.

La presidenza della Camera dal Re.

Vienna, 20. - Il presidente della Camera ungarica dei deputati Giulio Justh e i vicepresidenti della stessa Navay e Rakovszky furono oggi ricevuti in udienza dal Re. L'udienza durò 15 minuti.

Sedute di commissioni.

Vienna, 20. Oggi tennero seduta la commissione coll'esercito comune sotto la presidenza di Barabas, e quella agli affari esteri sotto il presidente del conte Lod. Zichy. In entrambe fu letta la relazione che fu approvata.

Khuen Hedervary si fa vivo.

Zagabria, 20. - Si assicura che il conte Khuen-Hedervary il troppo famoso exbano della Croazia, ha parlato col presente bano conte Pejacevich e lo abbia persuaso a indurre i poco superstiti del partito nazionale, per tanti anni durato al potere, di unirsi al partito starceviciano e formare con esso un club parlamentare.

Hela szájviz,

Sternbach gyógyszerésznél táblácska alakban, a jelenkor legjobb szájvize. Elismerő levelek Trani grófné ő királyi fensége, báró Weigel tábornagytól, stb. stb. Egy üveg ára 1 korona. **Abbazia-gyógyszertár.**

